

skaffede hele Toldstatten og lagde Beløbet deraf over paa en Formue- og Indkomststat, det vil sige, naar vi saae Sagen fra et Retfærdighedsstandpunkt og saa spurgte, paa hvilken Maade vi skulde faae den retfærdigste Bestatning, vilde Sagen stille sig anderledes end nu, thi hvor mange vilde der ikke være, som da bleve fri for at betale Stat, medens de nu maa betale den gennem Tolden? Det er jo ganske indlysende, at naar Signingskommissionen lægger Statte- listen, vil den sige om den eller den Mand: Han kan ikke betale Stat, thi har han blot Nok til at føde sig selv og sin Familie, er det meget godt, men Toldbestatningen fries han ikke for; den maa han betale. I saa Tilfælde vilde Statte- listen falde paa en ganske anden Maade, idet de Formuende vilde komme ganske anderledes med end nu, vore Herremænd og vore Godseiere, som have de store Eiendomme (Afbrydelse). Bønderne, siger et æret Medlem, vilde saa ogsaa komme med, ja det er en Selvfølge, men det tror jeg heller aldrig, de have tænkt paa at slippe for. Men, som sagt, det er navnlig vore Bøndermænd, som vilde komme ganske anderledes med. Men nu vil jeg spørge: Er det i Virkeligheden en uretfærdig Bestatningsmaade, at de, der have de store Indtægter, komme til at svare Stat i Forhold til deres Indtægter? Jeg kan virkelig ikke se det. Dersom det var Tilfældet, at de, der havde de store Formuer, selv havde tjent dem ved at arbejde flittigere end Andre, var det en ganske anden Sag, saa var der dog Noget i ikke at tage for haardt paa dem, fordi de vare mere dygtige og arbejdsomme end Andre, men saaledes forholder det sig jo slet ikke. De Rige og Formuende, og de, der have de store Godser, ere jo i Reglen komne til dem ved Arv eller Giftermaal. Jeg vil nok indrømme, at der ogsaa er Enkelte, som ikke have havt Noget fra Begyndelsen af, som have arbejdet sig frem, men jeg kan ikke se, at der er noget Urigtigt i, at de ogsaa komme til at betale deraf. Det forekommer nu mig, at en Indkomst- og Formuestat vilde være den retfærdigste Stat i Sammenligning med Toldbestatningen; thi denne anser jeg for at være den mest uretfærdige Stat. Hvad ligner det f. Ex., at vi skulle blive ved at svare Krigsstat, saalænge efter at Krigen er forbi? Det forekommer mig dog i høi Grad uretfærdigt. Den høitærede Minister siger, at det er forstandigt, og det kan gjerne være, at det er forstandigt, set fra hans Standpunkt; det vil jeg gjerne indrømme; thi den Maade, Regjeringen gaar frem paa, er jo altid at holde sig til de Smaa, det er dem, der særlig skulle

betale de dyre Statter, og det er ganske vist til Fordel for de Store og mere Bemidlede. Men jeg vil dog sige til den høitærede Minister: Jeg vilde ønske, at han ikke alene vilde tage Forstanden, men ogsaa Hjertet paa Naad. Sagen er den, at Arbejdsklassen have vi Allesammen mere eller mindre tilovers for, og det kan ikke være i vor Interesse at skaffe dem paa Fattiggassen. Med Hensyn til de enkelte Toldartikler anerkjender jeg, at Lovforslaget ophæver Tolden paa Petroleum og Ris. Jeg vilde imidlertid ønske, at det gif endnu videre, navnlig mener jeg, at ogsaa Kaffe- og Røgetolden burde ophæves. Jeg har ogsaa glædet mig ved, at saamange her i Thinget havde udtalt sig for at ophæve Sukkertolden, thi er der nogen Artikel, der gavner Smaaafolk, er det Sukker. Jeg veed nok, at Mange paaftaar, at Sukker er af den Slags Vare, Folk bør bruge i Forhold til deres Evne, men det tror jeg ikke er rigtigt, thi er det sandt, at Mange, der ikke evne at faae Middagsmad, ialtfald ikke hver Dag, vil Sukker til Kaffe gjøre godt, og selv om de lave sig lidt M. osv., vil Sukkeret dog kunne bruges til mangt og meget Andet. Jeg tror, at det vil være en Velgjerning mod Arbejderne, om vi hævdede Sukkertolden, og jeg vil ogsaa gjerne stemme for, at vi gjøre det. Nu veed jeg nok, at Mange paaftaar, at det kunne vi ikke, thi Sukkertolden indbringer saa store Summer, at det ikke godt lader sig gjøre at ophæve den; men jeg mener, at jo mere denne Told indbringer, desto større Uret gjøres derved denne Afgift imod Arbejdsklassen. Jeg kan heller ikke forstaa, at det andet Thing holder saa stærkt paa Tolden paa Ost, thi er der nogen Artikel, som maa siges at være til Gavn for Arbejderne, saa maa det dog være denne. Det er jo en billig Artikel, og kan Tolden hævdes, vil den blive endnu billigere. Hvad Skibsafgiften angaar, da har jeg altid stemt for at affstatte den, men jeg vil dog sige, at hvis Meningen er at lægge dens Beløb over paa Arbejderklassen, altsaa lade denne betale den, saa foretrækker jeg, at vi beholde den gamle Afgift. Nu siger man nok, at det gaar ikke an at nedlægge Tolden med enkelte Dre, thi den gaar i Mellemhändlernes Lomme. Denne Forudsætning er imidlertid i høi Grad urigtig; var det Tilfældet, at en Artikel kostede lige Meget hvert Aar, saa kunde man have Ret i sin Paaftand, men saaledes er Sagen jo ikke. Det ene Aar er jo Kaffe, Sukker og den Slags Varer stre, fire Dre dyrere end et andet Aar; men varierer det saaledes, saa kan man stole paa, at Konkurrencen skal nok gjøre, at Toldnedsettelsen kommer Folket tilgode. De, der ikke kunne